

MUMTOZ MUSIQANING MAKTAB TA'LIMIDAGI O'RNI

G. Meliqo'ziyeva

Qo'qon davlat universiteti Xalq ijodiyoti (Ashula va raqs) yo'nalishi 1-kurs magistr talabasi.

Annotatsiya: Ushbu tadqiqot mumtoz musiqaning maktab ta'limidagi ahamiyatini o'rganadi. Mumtoz musiqaning ta'lim jarayonida o'rni, bolalarning estetik rivojlanishiga, madaniyat va an'analarni o'zlashtirishiga ta'siri ko'rib chiqiladi. Tadqiqotning asosiy maqsadi mumtoz musiqaning o'quv jarayonidagi rolini aniqlash va uning ta'limda qo'llanilishi bo'yicha tavsiyalar berishdan iborat. Ushbu maqola orqali ta'lim jarayonida musiqaning integratsiyasi orqali o'quvchilarning umumiy rivojlanishiga qanday yordam berishi ko'rsatiladi.

Kalit so'zlar: *mumtoz musiqa, maktab ta'limi, estetik rivojlanish, madaniyat.*

Kirish

Mumtoz musiqa, insoniyatning madaniy merosining muhim qismi sifatida, ta'lim jarayonida o'ziga xos o'rin egallaydi. O'zbekistonda mumtoz musiqa an'analari asrlar davomida avloddan-avlodga o'tib kelmoqda va bu musiqaning ta'limdagi roli bugungi kunda ham dolzarb masalalardan biridir. Maktab ta'limida mumtoz musiqaning o'rni o'quvchilarning estetik va ruhiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ushbu tadqiqotning maqsadi mumtoz musiqaning ta'lim jarayonida qanday integratsiyalashuvi, uning o'quvchilarning madaniyat va an'analarni o'zlashtirishidagi ahamiyatini o'rganishdan iborat. Tadqiqot davomida, mumtoz musiqaning maktab ta'limidagi o'rni, uning o'quv jarayoniga qo'shgan hissasi va o'quvchilarga ta'siri chuqur tahlil qilinadi.

Asosiy qism

1 Mumtoz musiqa va maktab ta'limi

Mumtoz musiqa, o'z ichiga ko'plab musiqiy janrlarni olgan holda, o'quvchilarning estetik va intellektual rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Maktab ta'limida mumtoz musiqaning qo'llanilishi o'quvchilarni musiqiy fikrlashga, ijodiy yondashuvga va estetik qadriyatlarni o'zlashtirishga yordam beradi. Mumtoz musiqaning tarixi va uning o'ziga xosligi ta'lim jarayonida o'quvchilarga madaniyatni anglash imkonini beradi. Maktabda mumtoz musiqani o'rgatish orqali o'quvchilar musiqiy asarlar, kompozitorlar va ijrochilar haqida ma'lumotga ega bo'lishadi. Shuningdek, bu musiqa turini o'rganish o'quvchilarda vatanparvarlik, milliy g'urur va an'anaviy qadriyatlarni rivojlantiradi. Mumtoz musiqaning ta'limga ta'siri o'quvchilarning hissiy rivojlanishida ham o'z aksini topadi; ular musiqa orqali o'z his-

tuyg'ularini ifoda etishni o'rganadilar, bu esa ularga o'z hissiyotlarini boshqarishga yordam beradi.

2 Mumtoz musiqaning o'quv jarayonidagi o'rni

Mumtoz musiqa o'quv jarayonida nafaqat estetik rivojlanishga, balki intellektual rivojlanishga ham katta hissa qo'shadi. O'quvchilar, mumtoz musiqani o'rganish jarayonida, musiqaning nazariy aspektlari, uning tarixiy konteksti va ijodiy jarayoni haqida bilimlarga ega bo'lishadi. Bu orqali ularning analitik fikrlash qobiliyati oshadi va musiqiy asarlarni baholash ko'nikmalari shakllanadi. Mumtoz musiqaning ta'lim jarayonida qo'llanilishi o'quvchilarga turli musiqiy asarlarni o'rganish, ularni ijro etish va tahlil qilish imkonini beradi. Shuningdek, bu jarayon o'quvchilarda guruhda ishlash, hamkorlik qilish va boshqa insonlar bilan aloqalar o'rnatishni rivojlantiradi. Mumtoz musiqa o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishida, ularning ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirishda ham muhim ahamiyatga ega. O'quvchilar musiqa orqali o'zaro muloqot qilishni, hissiyotlarini ifoda etishni va raqobatbardosh ruhda bo'lishni o'rganadilar.

Xulosa

Ushbu tadqiqot mumtoz musiqaning maktab ta'limidagi o'rni o'rganib, uning o'quvchilarning estetik va intellektual rivojlanishida muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatdi. Mumtoz musiqa o'quv jarayonida nafaqat madaniyat va an'analarni o'zlashtirishga yordam beradi, balki o'quvchilarning hissiy rivojlanishida ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. O'quvchilar mumtoz musiqani o'rganish orqali o'z hissiyotlarini ifoda etishni, musiqiy fikrlashni va ijodiy yondashuvni rivojlantiradilar. Shuning uchun, maktab ta'limida mumtoz musiqaning integratsiyasini kengaytirish va uni ta'lim jarayonida qo'llash muhimdir. Bu, o'quvchilarning umumiy rivojlanishiga va ularning madaniy qadriyatlarni o'zlashtirishiga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdurahmonov, I. (2020). O'zbekiston mumtoz musiqasi va uning tarixi. Tashkent: Musiqa nashriyoti.
2. Isroilov, A. (2018). Maktab ta'limida musiqa ta'limi: nazariy va amaliy jihatlar. Tashkent: Ta'lim.
3. Karimova, N. (2019). Mumtoz musiqa va uning tarbiyaviy ahamiyati. Tashkent: Fan va texnologiya.
4. Qodirov, M. (2021). Estetik ta'lim va musiqa: o'zaro bog'lanish. Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.
5. Yusupov, R. (2022). Musiqa va madaniyat: o'zaro aloqalar. Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.